

Wat mankeert er aan de België-route?

27 maart 2015 | Ruud Lahr, Marketing Manager Blue Sky Group

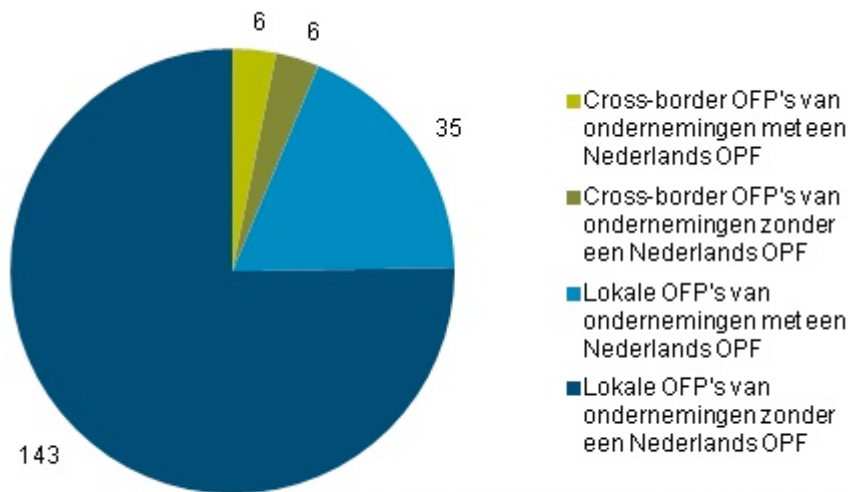
Vorig voorjaar was er weer even veel te doen over de 'België-route'. Het bericht dat AonHewitt overwoog zijn pensioenen onder te brengen in België werkte als olie op smeulend vuur en leidde tot Kamervragen. In reactie daarop liet minister Dijsselbloem zich kritisch uit over deze 'onverantwoorde' ontwikkeling, waarop de Belgische toezichthouder reageerde met de constatering dat de België-route helemaal niet bestaat. Ook pensioendeskundigen struikelden over elkaar heen met opmerkingen variërend van 'een storm in een glas water' tot 'Kabouter Plop pensioenen'. Kortom: iedereen in pensioenland was weer heel even in rep en roer.

En toen bleef het stil. Heel stil.

Dat brengt mij bij de vraag: hoe zou het ondertussen in België zijn?

Weinig Nederlandse pensioenen in België

Laten we eerst eens naar de cijfers kijken. Volgens de meest recente cijfers (per 1 maart 2015) zijn er in België 190 Organismen voor Financiering van Pensioenen (OFP's). Twaalf daarvan ontplooiën cross-border activiteiten, waarvan vijf in Nederland: Alcon, Johnson & Johnson, Euroclear, Pension & Co IBP (een multi-employer fonds) en - sinds kort – Hewitt Associates. In totaal zijn er minder dan 2000 actieve deelnemers uit Nederland die pensioen opbouwen bij een Belgisch OFP (van wie zo'n 1700 werkzaam bij Johnson & Johnson).

Bron: analyse Blue Sky Group op basis van gegevens FSMAAdd 1-3-2015

Er zijn op dit moment ruim veertig ondernemingen met een eigen ondernemingspensioenfondsen (OPF) in Nederland en ook een OPF in België. Voor deze fondsen zou het bewandelen van de België-route een relatief kleine stap zijn, aangezien ze geen OPF meer zouden hoeven oprichten maar deze al operationeel hebben.

Verscheidene van dergelijke ondernemingen (zoals Océ, Ricoh, BASF, Chevron en DS Smiths) hebben in de afgelopen periode besloten hun Nederlandse pensioenfondsen te liquideren, maar de rechten niet naar hun Belgische fonds over te dragen. Ik neem aan dat ze dat alternatief overwogen hebben, maar toch hebben ze ervoor gekozen de opgebouwde rechten over te dragen aan een verzekeraar of bedrijfstakpensioenfondsen. Dit geeft toch te denken over de aantrekkelijkheid van de België-route.

Eén been in België

Er zijn zelfs fondsen die al met één been in België stonden en uiteindelijk de stap toch niet hebben gezet. Neem oliemaatschappij Chevron: die vatte eind 2012 het plan op om naar België te gaan. Begin 2013 werd dit in een rapport over de strategische heroriëntatie nog de 'meest aantrekkelijke optie' en 'gewoon een stap verder in dezelfde richting' genoemd. Uiteindelijk heeft dit bedrijf er toch van afgezien en gekozen voor een buy-out door een Nederlandse verzekeraar. Ook biofarmaceut Bristol-Myers Squibb blies plannen voor een overdracht naar hun Belgische fonds uiteindelijk af, naar verluidt omdat de ondernemingsraad het niet zag zitten.

Kortom: verschillende ondernemingen voor wie het bewandelen van de België-route een relatief kleine stap zou zijn (omdat zij al een Belgisch fonds hebben), hebben die stap in de praktijk niet gezet. Ook de Belgische toezichthouder FSMA noemt het aantal pensioenfondsen dat zich bij hen gemeld heeft 'heel weinig'.

Te mooi om waar te zijn?

Dat gezegd hebbende is de logische volgende vraag: waarom gaan er zo weinig fondsen daadwerkelijk de grens over?

In veel berichtgeving wordt België voorgesteld als het beloofde land voor pensioenfondsen: hogere rekenrente, alles onder één dak, eenvoudiger governance, flexibeler toezicht en toch evenveel zekerheid. Dat klinkt bijna te mooi om waar te zijn. En een bekend gezegde is: 'als iets te mooi lijkt om waar te zijn, is dit meestal ook zo.' Dus er moet toch iets mankeren aan die België-route. Maar wat?

Het is mijn inschatting dat een belangrijk struikelblok wordt gevormd door de bijstortingsverplichting van de werkgever. In België worden minder stringente eisen gesteld aan de solvabiliteit van pensioenfondsen, maar geldt wel een wettelijke bijstortingsverplichting voor de aangesloten werkgever(s).

Voor werkgevers vormt deze bijstortingsverplichting een toekomstig risico, dat ongewenste invloeden op de financiële resultaten kan hebben. In Nederland wordt veelvuldig overgestapt op cdc-regelingen, juist om van deze bijstortingsverplichting af te komen.

Ook voor werknemers vormt de bijstortingsverplichting een risico, vooral op de lange termijn, omdat er geen garantie bestaat dat de sponsor ook daadwerkelijk kán bijstorten als dat nodig zou blijken te zijn. Een directielid van de Belgische toezichthouder FSMA noemde dit in een interview inderdaad een zwakkere kant van het systeem'.

Wél echt pan-Europese fondsen

Toch zijn er geruchten van ondernemingen die evengoed hun Nederlandse pensioenregeling naar een Belgisch OFP willen overhevelen. Zo hebben in de afgelopen twaalf maanden verzekeringsadviseur AonHewitt en oliemaatschappij BP openlijk laten weten dit alternatief te onderzoeken. Het grote verschil met de meeste andere ondernemingen is dat de Belgische pensioenfondsen van deze twee bedrijven al pensioenregelingen uit andere landen uitvoeren. BP is daar op dit moment het verst in gevorderd, door pensioenregelingen uit Griekenland, Ierland, Spanje en Zwitserland door hun Belgische fonds te laten uitvoeren. Zij kijken dus niet alleen naar hun Nederlandse pensioenfonds, maar lijken toe te werken naar een echt Pan-Europese pensioenfonds.

Recent is tevens een nieuw OFP opgezet onder de naam 'DuPont European Pension Fund', hetgeen suggereert dat ook deze multinational plannen heeft voor een Pan-Europees pensioenfonds.

Veel geschreeuw, weinig wol?

Veel fondsen die zich op hun toekomst oriënteren (en dat zijn er nogal wat) zullen de overstap naar België in meer of mindere mate als een serieus alternatief meenemen. In de praktijk blijkt echter dat niet ieder fonds dat de mogelijkheid onderzoekt ook daadwerkelijk tot emigratie over gaat.

Wel wordt ieder gerucht over een dergelijke mogelijkheid breed uitgemeten in de vakpers. Maar in plaats van geruchten zou ik wel weer eens wat bewijs willen zien dat de België-route nog bestaat.

Sinds de laatste ophef zijn we ruim negen maanden verder. En sindsdien is het stil. Is het nou een storm in een glas water? Of een stilte voor de storm?